

cu sute de spectatori și cu zecile de actori în atelierele de lucru din București și Sibiu; mă gândeam de fapt ca la revenirea mea în lumea preaplină, pe care mi-am clădit-o în Germania, să-mi ofer răgazul zilelor de sărbători pentru a ordona și a tălmăci în liniște această avalanșă de regăsiri, de confruntări, de trăiri la temperaturi atât de ridicate, de parcă n-aș fi fost plecat de o viață dintre voi. Dar iată că dumneavoastră îmi puneți exact acele întrebări pe care doream să le rumeg în liniște...

A.D.: *Ce v-a impresionat cel mai mult de-a lungul săptămânilor petrecute la București și Sibiu ?*

D.E.: Constatarea că teatrul românesc e într-o fază de fierbere, de căutare, de afirmare, care trebuie fortificată prin proiecte organizatorice îndrăznețe ca acela inițiat la Metropolis de către domnii Romeo Pop și George Ivașcu, proiecte de cercetare precum cel al Universității Naționale de Artă Teatrală și Cinematografică inițiat de doamna Patlanjoglu și de domnul Manda, proiect în care s-a înscris și turneul nostru (cu o echipă de actori nemți, dar în spiritul avangardei românești căreia îi aparțin, și acuma, vrând-nevrând, îi aparțin cumva și ei). Cursuri de perfecționare pentru actori, regizori, dramaturgi, cursuri de calificare superioară pentru conducătorii tehnici, pentru cei care trebuie să devină *lighting-designerii* teatrului românesc, pentru toți acei a căror pricepere contribuie la calitatea ofertei spirituale a teatrului de azi. M-a bucurat să aud de la domnul Videanu, Primarul General al Capitalei, că el e convins de faptul că Bucureștiul se poate impune între atâtea capitale celebre ale Europei printr-o ofertă artistică de mare calitate. Sunt convins că are dreptate și că pe acest drum face mult pentru imaginea țării în lume.

Interviu de *Andreea DUMITRU*

Ludmila PATLANJOGLU

David Esrig și avangarda

Evenimentul face parte dintr-un *grant* – proiect de cercetare – al Universității Naționale de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L.Caragiale”, intitulat *Teatrul românesc și integrarea europeană – valori comune, creații și personalități universale*. Dedicat regizorului David Esrig și spiritului avangardei în teatru, el a transformat timp de două săptămâni, între 14–26 noiembrie a.c., noul Teatru pentru tineret METROPOLIS și sala „Ileana Berlogea” din UNATC în cele mai importante și interesante locuri teatrale din România. Aici, publicul larg, dar mai ales tinerii artiști actori, regizori, scenografi, coreografi, teatrologi, absolvenți și studenți ai facultăților de teatru au asistat la un program cultural complex structurat în trei secțiuni. Prima parte a cuprins o serie de spectacole cu *Așteptându-l pe Godot* de Samuel Beckett, realizat de David Esrig la Teatrul ATHANOR din Germania. În trei reprezentații interactive, publicul a putut descoperi *Drumul spre personaj – alchimia secretă a scenei* sub bagheta maestrului. Fascinantă a fost Secțiunea de atelier *Partitura de joc – acțiunea din spatele cuvintelor*, în care studenți, absolvenți, nume consacrate

Miruna DINU, Paul DUNCA și David SCHWARTZ

ale teatrului românesc au lucrat împreună cu David Esrig pe texte dramatice propuse de ei. O asistență foarte numeroasă a urmărit zi de zi această manifestare. Printre spectatori s-au aflat și personalități ale lumii teatrale, mulți colaboratori de-a lungul timpului cu marele nostru regizor. Lista acstora e foarte lungă, de la celebrul cuplu Marin Moraru–Gheorghe Dinică până la maestrul Radu Beligan. Stimulați de această întâlnire, studenți și masteranzi teatrali au pregătit lucrări teoretice pe tema avangardei. Un moment inedit l-a constituit invocarea spiritului iconoclast al avangardei printr-o reprezentație șocantă, cu valoare de citat cultural, intitulată *Dada après Dada – Concerto grosso ma non troppo*. Înarmați cu ciocane, ferăstraie, dești, bormașină și alte unelte distructive, îmbrăcați în costume parodice în raport cu idoli și mode contemporane, cei patru (Miruna Dinu, Ioana Păun, David Schwartz – studenți la regie, și coregraful Paul Dunca) au demolat cu voluptate și hotărâre o pianină dezafectată, dar au și omagiat, împreună cu aceia care au părăsit enervati sala, gustul pentru provocare al celui care, în urmă cu 90 de ani, lansa *Primul manifest dadaist*, Tristan Tzara. Atât happeningul dadaist cât și documentarul *Strigăt în timpan*, semnat de Radu Igaszag și Alexandru Solomon au fost apreciate la superlativ de David Esrig. Foarte tulburat a fost regizorul mai ales de filmul lui Doru Nițescu, *Athamor, lumi posibile și oameni posibili*, realizat în mare parte la Academia Athamor de la Burghausen, înființată și condusă de David Esrig. Pe acest fundal sunt evocate lecturi scenice rămase reper, spectacole de colecție ca *Nepotul lui Rameau*, *Troilus și Cresida*, *Umbra*, *Capul de rățoi*.

Întâlnirea cu David Esrig înseamnă confruntarea cu o generație care a schimbat fața teatrului românesc, într-o perioadă când inovația, experimentul erau valori de prim-plan. Pentru septuagenarul atât de tânăr spiritual, avangarda nu rămâne inserată

În trecut, ea capătă o dimensiune revelatoare prin proiectarea pe un fundal al actualității, vie prin atitudine și spirit. David Esrig este un *căutător* și un *cercetător* care pledează pentru *laborator*, locul unde artiștii își asumă mereu riscurile deschiderii unor noi drumuri în artă. Personalitatea sa polarizantă re-crează un climat de meditație și de obsesie a perfecțiunii, teatrul fiind *carne și concept*. Spectacolele interactive au fost probe de căutare a adevărului scenic, construind o formă de religiozitate față de actul teatral ca o comunicare de grup sub bagheta unui maestru. Am simțit legătura dintre corp, emoție și gând ce se naște într-o lume imaginară ale cărei secrete ne devin surprinzător de accesibile.

David Esrig face în continuare școală, în sensul că are un program estetic pe care îl transmite asistenței care îi înțelege ideile. Neprotocolar, cu naturalețe și căldură, el cucerește, stimulează participarea tuturor. În regăsirea de la București, impresionează și lasă urme adânci, în spectatori și în oamenii de teatru, nu numai spectacolele lui David Esrig, ci *spectacolul David Esrig*. Starea de repetiție este la fel de importantă ca și reprezentația. Ceea ce este confuz, contradictoriu, anarhic în relația dintre teatru și viață, între tradiție și avangardă, la David Esrig devine limpede, ordonat și logic.

În vremuri în care ideea de criză a teatrului are rădăcini adânci, am trăit timp de două săptămâni o experiență cathartică, generând vigoare, o nouă speranță pe această cale atât de fragilă și nobilă a creației teatrale.

Parteneri generoși în organizarea acestui eveniment excepțional au fost, alături de UNATC „I.L.Caragiale” – Catedra de Teatrologie și Teatrul Tineretului METROPOLIS, AICT–Secția Română, ARCUB și Primăria Municipiului București.

Ionuț SOCIU

David Esrig și acțiunea din spatele cuvintelor

Când ești student la o facultate cu profil teatral, există toate șansele ca după trei ani de studiu să te sature de fenomen, să nu mai poți citi texte de teatru cu plăcere, să nu mai poți merge la teatru cu acea curiozitate și emoție pe care le aveai înainte de a intra în *breslă*. Presupun că acesta-i riscul ce apare odată cu izolarea în cadrul oricărei specializări. Există totuși evenimente (foarte rare) care te pot resuscita atunci când te aștepti mai puțin: fie un spectacol copleșitor (Purcărete poate fi o soluție salvatoare în clipele de rătăcire profesională), fie o carte (*O biografie* de Andrei Șerban ar fi un exemplu), fie întâlnirea cu un om de teatru. Întâlnirea poate fi mijlocită și de un ecran de televizor, dacă de pe ecran îți vorbește Kantor sau Brook, cum și spectacole precum *Clasa moartă* al aceluiași Kantor sau *Hamlet*-ul lui Brook te pot urmări multă vreme, chiar și atunci când ele ți se oferă încarcerate și criogenate în carcasa rece a unei casete video.